

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه چهارم آذرماه ۱۳۲۰

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - تقدیم طرح قانونی راجع به اضافه شدن ۲۶ نفر عده نمایندگان
- ۳ - انتخاب بقیه اعضاء هیئت رئیسه
- ۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس سه ساعت پیش از ظهر ریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید

صورت مجلس یکشنبه دوم آذر ماه را آقای عیسی مشار (منشی) قرائت نمودند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صوت مجلس نظری نیست ؟ (اظهاری اشد)
صورت مجلس تصویب شد .

۲ - تقدیم طرح قانونی راجع به اضافه شدن ۲۶ نفر هر عده نمایندگان

رئیس - آقای اعتبار .

اعتبار - قبل از دستور .

رئیس - بفرمائید .

اعتبار - عرض کنم که بنده در چند روز پیش فکر میکردم همین صدوسی هشت نفر وکیل برای مجلس بعنوان نمایندگان روی چه پایه و سابقه ای و چه قانونی بوده است باین جهت

به قوانینی که داشتیم مراجعه کردم در قوانین جهتی برای این امر پیدا نکردم یعنی يك اصل و قانونی که عده را محدود بکنند به ۱۳۶ نفر پیدا نکردم بلکه بعکس آن اصل چهارم قانون اساسی تصریح میکند که حداقل عده نمایندگان مجلس شورای ملی یکصد و شصت و دو نفر است و اندی الاقتضا ممکن است این عده به دویست نفر برسد این موضوع توجه بنده را جلب کرد و مخصوصاً با رغبت عمومی و باین توجهی که تمام کشور دارند برای اینکه انتخاب بشود و به مجلس بیایند و در مسائل عمومی کشور شرکت کنند بنده مقتضی دانستم که يك طرحی را تهیه کنم و يك

(مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۲۰)

این مذاکرات مشروح چهارمین جلسه از دوره سیزدهم قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین بی اجازه - آقایان : آصف - صادق وزیری - جلالی - دکتر پنی - دکتر ادهم - مسشار - دبستانی - دولشاهر
دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : نیکپور - ایوانی - حسن اکبر - انصاری - طباطبائی - موثر

اصلی را از قانون اساسی که بلا اجرا مانده اجرا کنیم .
در دوره هفتم که قانون انتخابات اصلاح شده است در
آن موقع هم همین موضوع مورد بحث واقع شده است در مجلس
و در آن وقت هم چهارده نفر موافقت و مقتضی دانسته اند
به عده نمایندگان افزوده شود ولی بعد نفهمیدم روی چه
موجبی توافق نشده و مانده است در صورتیکه اگر ما تازه
بدرست و شش نفر بعد نمایندگان بیفزائیم رسیده ایم به آن
حد اقلی که اصل چهارم قانون اساسی عده نمایندگان را معلوم
کرده است باین جهت باین طرحی فرا کسیون اتحاد تهیه
کرده که بنده بنام فرا کسیون اتحاد میخوانم و بمرس آقایان
میرسانم و البته بعد هم به کمیسیونهای مربوطه میروند و آنجا
هم آقایان هر نظر اصلاحی داشته باشند اعمال خواهند
فرمود . طرح را بنده میخوانم :

ساحت محترم مجلس شورای ملی : با آنکه اصل چهارم
قانون اساسی که ذیلاً نوشته میشود (عده انتخاب شوندگان
بموجب انتخابنامه علیحده از برای تهران و ایالات فعلاً
یکصد و شصت و دو نفر معین شده است و بر حسب ضرورت عده
مزبوره نیز باید تواند یافت الی دوست نفر) عده نمایندگان
مجلس شورای ملی را حداقل یکصد و شصت و دو نفر معین کرده
و حد اکثر را بدو است نفر محدود نموده است با وجود این معلوم
نیست در جدول منضم قانون انتخابات ۲۸ سوال مطابق ۲۹
میزان ۱۳۲۹ هجری چه موجبی داشته است که واضعین قانون
بر خلاف قانون اساسی عده نمایندگان مجلس شورای ملی را
در یکصد و سی و شش نفر محدود کرده اند و حتی بیست و شش نفر
از حد اقلی هم که در قانون اساسی معین گشته کمتر تصویب
نموده اند در صورتیکه تعداد نمایندگان مجلس شورای ملی را
مجاز بوده اند که بدو است نفر برسانند شاید درسی سال پیش که
قانون انتخابات مزبور وضع گشته وضعیت فرهنگ عمومی کشور
اجازه نمیداد است که عده نمایندگان را بیشتر معین نمایند
زیرا هم معرفت انتخاب کنندگان باوضاع سیاسی مانند معرفت
کنوایی ملت بوده و هم اشخاص صالح برای نمایندگی مجلس
شورای ملی کمتر بوده اند ولی فعلاً که سطح فرهنگ عمومی ترقی

کرده و علاقه مندی مردم با انتخابات عمومی بیشتر شده است
و اشخاص فاضل و تحصیل کرده که صلاحیت نمایندگی ملت را
داشته باشند زیادتر شده اند هیچ علتی ندارد که عده نمایندگان
مجلس بهمان یکصد و سی و شش نفر محدود باشد بویژه از نظر
اجرای يك اصل مهم از قانون اساسی و رغبت عمومی که بشرکت
در انتخابات و مصالح عمومی کشور میشود بهتر این است که
مطابق قانون اساسی رفتار و بر عده نمایندگان مجلس شورای ملی
در حدود یکصد و شصت و دو نفر است برسد بعلاوه برخی از شهرهای کشور
یکصد و شصت و دو نفر است برسد بعلاوه برخی از شهرهای کشور
نمایند خاصه در مجلس شورای ملی ندارند که در ضمن مصالح
عمومی کشور منافع مخصوص محل را هم مرعی دارند از قبیل اهواز -
آبادان - شهباز - لنگرود - مرند - آذرشهر - میانه -
تبریز - دامغان - زاهدان - بندر لنگه - کازرون و غیره . بنا
به جهت مزبوره ماده یکانه را بعنوان طرح قانونی بطریق ذیل
پیشنهاد و تقاضای تصویب آن را داریم :

ماده یکانه - بر عده نمایندگان مجلس شورای ملی که
بموجب جدول منضم قانون انتخابات مورخ ۲۹ میزان ۱۳۲۹
قمری به یکصد و سی و شش نفر معین گشته است بیست و شش نفر
مطابق جدول ذیل افزوده میشود که در نتیجه عده نمایندگان
مجلس شورای ملی یکصد و شصت و دو نفر خواهد بود و دولت
مكلف است مطابق قانون مزبور و قانون اصلاحی انتخابات
مورخ ۱۰ مهر ۱۳۱۳ با انتخابات بیست و شش نفر برای دوره
سیزدهم تقنینیه مجلس شورای ملی و دوره های بعدی اقدام
با انتخابات در حوزه های انتخابیه ذیل بنمایند

استان یکم ۳ نفر عده مرکز انتخابیه
۱ - تنکابن - نوشهر - اور کجور ۱ تن شهباز
۲ - لنگرود - رودسر - حسن کیاده * لنگرود
۳ - آشتیان - نیریز - گرگان * آشتیان
استان دوم ۲ نفر :
۱ - دامغان - و توابع * دامغان
۲ - آمل - لاریجان * آمل
استان سوم ۳ نفر

۱ - مرند - گرگان و علمدار - یکانات ۱ تن
۲ - آذرشهر - گورکان - اسکو - نقان *
۳ - ارواق و انزاب *
استان چهارم ۳ نفر
۱ - گرمسار - هشتگرد *
۲ - میانداوب - شاهین دژ - بوکان *
استان پنجم ۳ نفر
۱ - ایلام و بخشهای پشتکوه *
۲ - شاه آباد - قصر شیرین - کرد *
۳ - نهاوند و توابع *
استان ششم ۳ نفر
۱ - اهواز - مسجد سلیمان - رامهرمز *
۲ - آبادان - هندیجان *
۳ - جاپلق - بربود - دورود *
استان هفتم ۳ نفر
۱ - کازرون - لاسنجی *
۲ - دشتی - دشتستان - تنکستان *
۳ - بندر لنگه - خمیر - گاوبندی *
استان هشتم ۲ نفر
۱ - زرنج - راور - شهداد *
۲ - زاهدان - خاش - میرجاوه *
استان نهم ۲ نفر
۱ - تربت جام - باخرز - زور آباد *
۲ - جویین - بام و صفی آباد - سرولایت *
استان دهم ۳ نفر
۱ - فریدن - کرون - دهق *
۲ - اردستان - کوه بایه - رود دشت *
۳ - اردکان - میبد - بیابانک - خرواق *
البته این جدولی که بنده اینجا نوشته ام بازی روی آن سابقه
بوده است که يك پرونده مخصوص در مجلس شورای ملی دارد
و آقایان در آن موقع اظهار نظر کرده اند و جدولی را درست
کردند فقط تفاوتی که این جدول با آن جدول دارد این است

مرند
آذرشهر
شهباز
میانه
میانداوب
حسین آباد
قصر شیرین
نهاوند
اهواز
آبادان
الیگودرز
کازرون
برازجان
بندر لنگه
زرنج
زاهدان
جام
جغتای
داران
اردستان
اردکان
آقایان که آنجا چهارده نفر اضافه کرده اند و بنده بیست و شش نفر
اضافه کرده ام طبق اصل چهارم قانون اساسی و البته آقایان هم
توجه دارند که این يك چیز قطعی نیست اصل را وقتی قبول
کردیم میروند به کمیسیونهای مربوطه اش اول کمیسیون
مبتکرات بعد داخله در آنجاها هم هر تغییری و هر نظری که
آقایان داشته باشند مانعی نخواهد داشت که اصلاح شود و
بنده این که عرض کردم فرا کسیون اتحاد یکی دو نفر دیگر
هم از آقایان رفقا در خارج با این طرح موافقت کردند ولی
چون اصل فکر هر فرا کسیون اتحاد بوده است بنده خواستم
بنام فرا کسیون اتحاد تقدیم شده باشد و چند نفر از رفقای
فرا کسیون هم در موقع امضای طرح در اطلاق نبودند که با
اقدام آن موافقت دارند .
رئیس - البته آقایان تصدیق میفرمائید که اول باید هیئت
رئیس را معین کنیم و این مطلب را بگذاریم برای بعد از
آنکه کارهای مجلس تمام شود .
۳ - انتخاب بقیه اعضا هیئت رئیسه |
رئیس - شروع میشود با انتخاب بقیه هیئت رئیسه . يك
نفر را بایب رئیس انتخاب میشود . آقایان دکتر لقمان لاریجانی
فیاض تشریف بیاورید .
(اخذ و شماره آراء بعمل آمده و پس از شماره و استخراج
نتیجه بقرار زیر حاصل شد)
مهره تفتیشیه ۷۹ - اوراق رأی ۷۹
آقای بیات ۷۱ رأی آقای دادور يك رأی ورقه سفید ۷
رئیس - عده حاضر در موقع رأی ۱۱۰ آقای بیات ۷۱
رأی آقای دادور يك رأی ورقه سفید ۷
آقای بیات با هفتاد و يك رأی به نیابت ریاست مجلس
انتخاب شدند . شروع میشود با انتخاب بایب رئیس دیگر آقای
دکتر لقمان لاریجانی ، آقای فیاض تشریف بیاورید .
(اخذ آراء بعمل آمده و پس از شماره مهره های تفتیشیه
و اوراق رأی و استخراج نتیجه بقرار ذیل حاصل شد)
مهره تفتیشیه ۷۸ - اوراق رأی ۷۸
آقای مؤید احمدی ۶۴ رأی آقای دکتر طاهری ۵ رأی
ورقه سفید ۹

رئیس - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۹۸ آقای مؤید احمدی ۶۴ رأی آقای دکتر طاهری ۵ رأی ورقه سفید ۹
آقای مؤید احمدی با ۶۴ رأی به بیات ریاست مجلس شورای ملی انتخاب شدند. آقای نقابت.

نقابت - چون در حدود نظامنامه نماینده که اعتبارنامه اش تصویب شده است حق رأی ندارد تقاضا میکنم از ۶۴ رأی آقای مؤید احمدی یکی حذف شود و ۶۳ رأی محسوب بشود.
بعضی از نمایندگان - اینطور نیست آقای.

رئیس - مطابق نظامنامه حق رأی دارند برای این که مجلس اعتبارنامه ایشان را عقب بینداخته است باین جهت حق رأی دارند. شروع میشود با انتخاب چهار نفر منشی با انتخاب جمعی. آقایان دکتر لقمان ولاری بجای و فیاض شریف بیاورند.
(اخذ آراء بعمل آمده و پس از استخراج آراء نتیجه بقرار زیر حاصل شد)

مهره تفتیشیه ۷۱ اوراق رأی ۷۱
آقای هاشمی ۵۸ رأی - آقای مجد ضیائی ۵۴ رأی -
آقای اصفهانیان ۵۴ رأی - آقای طوسی ۵۱ رأی - آقای پالیزی ۱۷ رأی - آقای آزادی ۸ رأی - آقای سمیعی ۵ رأی
آقای مشار ۲ رأی - آقایان شهدوست و ذو القدر و روحی هر يك يك رأی - ورقه سفید ۲

رئیس - عده حاضر در موقع رأی ۹۷ - آقای هاشمی ۵۸ رأی - آقای اصفهانیان ۵۴ رأی - آقای مجد ضیائی ۵۴ رأی - آقای طوسی ۵۱ رأی - آقایان پالیزی و آزادی هم چند رأی دارند. آقایان هاشمی و اصفهانیان و مجد ضیائی - طوسی به منشی گری مجلس شورای ملی انتخاب شدند. شروع میکنیم با انتخاب سه نفر کارپرداز
آقایان دکتر لقمان ولاری بجای و فیاض شریف بیاورند.

(اخذ آراء بعمل آمده و پس از استخراج آراء نتیجه بقرار زیر حاصل شد)

مهره تفتیشیه ۷۳ اوراق رأی ۷۳
آقای مرآت اسفندیاری ۶۱ رأی - آقای مهدوی ۵۷ رأی
آقای حریری ۵۶ رأی - آقای مخبر فرهمند ۸ رأی - آقای هدایت ۵ رأی - آقایان ذو القدر و مشار و شهدوست و مجد ضیائی هر يك يك رأی ورقه سفید ۵
رئیس - عده حاضر در موقع رأی ۹۳ - آقای مرآت اسفندیاری ۶۱ رأی - آقای مهدوی ۵۷ رأی - آقای حریری ۵۶ رأی - آقایان مرآت اسفندیاری و مهدوی و حریری با کثرت برای کارپردازي مجلس انتخاب شدند (صحیح است)
رئیس - اگر تصویب میفرمائید مسوده که برای عریضه به پیشگاه همایونی تهیه شده است باطلاع آقایان برسد که زودتر عریضه را حاضر کنیم. آقای اعتبار

اعتبار - چون سابقاً خطابه که از طرف مجلس عرض میشد غالباً آقایان نمایندگان هم اظهار نظر مینمودند و آن اظهار نظر در جلسه خصوصی میشد و بعد از آن تهیه میشد و به مجلس علنی میآمد و قرائت میشد بپنده خواستم استدعا کنم که این سابقه را رعایت بفرمایند که اگر آقایان هم اختلاف نظری داشته باشند از اظهار اصلاح عبارتی و اینها در جلسه خصوصی بشود و اگر آقایان موافقت بفرمایند فردا صبح جلسه خصوصی را تشکیل بدهیم هم این موضوع و هم راجع به کمیسیونها به ایشینیم آن جا و تبادل نظر کنیم که برای جلسه پنجشنبه الشاء الله آماده باشد. (صحیح است)
۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه |

رئیس - تصویب میفرمائید جلسه را ختم کنیم
جلسه آنجه روز پنجشنبه ۶ آذر سه ساعت پیش از ظهر دستور هم انتخاب کمیسیونها
(مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری